

בבית הדין האזורי לעבודה בירושלים
סע"ש 6928-10-1

כתב תביעה

שמעון הכסטר, ת.ז. 000388587

ע"י ב"כ עו"ד יעקב חסדאי

מרח' המלך ג'ורג' 41,

ת.ד. 7655 ירושלים 9107601

טל': 02-6233153 פקס: 02-6244924

דוא"ל: chisdai@gmail.com

התובע

- נ ג ד -

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

טל': 073-920000 פקס: 02-62468053

הנתבעת

חלק ראשון

מהות התביעה

תביעה לסעד הצהרתי בעניין תיקון חישוב זכויות גימלה לתשלום הפרשים ולתשלום פיצויים.

שווי נושא התובענה – 150,000 ₪

סכום אגרת בית הדין – על פי תקנה 1 – 1% מסכום התביעה, סה"כ 1,500 ₪.

הליך בעניין קשור: ע"ע 2514-07-20 הכסטר נ. מדינת ישראל

חלק שני

הצדדים להליך

1. התובע הוא גימלאי של שירות המדינה שפרש לאחר 42.66 שנות שירות בתפקיד חשב בכיר.

2. הנתבעת היא מדינת ישראל, ע"י נציבות שירות המדינה והממונה על הגמלאות.

הסעד

3. התובע מבקש:

1. סעד הצהרתי בדבר הדרך לחישוב גימלתו ובדבר חישוב הפרש המגיע לו.

2. פיצוי כספי על אופן הטיפול בפניות המערער במשך שנים רבות.

3. קביעה כי לא חלה התיישנות על תביעה זו.

העובדות

4. התובע הועסק בשירות המדינה 8 חודשים בשנת 1964 ומשנת 1970 עד שנת 1990 כעובד קבוע על פי כתב מינוי. בשנת 1990 שונה מעמדו והוא החל לעבוד על פי חוזה אישי (הסכם הבכירים- **נספח 1**). על פי חוזה זה המשיך בעבודתו עד תאריך 5.8.2012. כיון שזכות לגימלה מוגבלת ל-35 שנות עבודה, קיבל התובע בשנת 2012 פיצויים עבור 7.66 שנות עבודה עודפות, באופן שנותרו לו זכויות גימלה עבור 35 שנות עבודה על פי חישוב של 2% לכל שנה.
- השאלה כמה מתוך 35 שנים אלה תחושבנה כשנים המזכות לגימלה על פי כתב מינוי וכמה על פי הסכם הבכירים היא אחת משאלות המחלוקת בתיק זה.
5. קרוב לחצי שנה, לא קיבל התובע כל גימלה ולאחר פניות בכתב ובע"פ אל משרד האוצר ואל הממונה על הגמלאות, קיבל גימלה החל מחודש ינואר 2013, רטרואקטיבית מחודש אוגוסט 2012.
6. במחצית השניה של חודש דצמבר 2012 קיבל התובע הודעה מנש"מ, שנחתמה רק ביום 21.11.2012, על הפסקת עבודתו והפרשתו לגימלאות, רטרואקטיבית (!) מ-1.7.2012, ובעקבות זאת קיבל מהגב' חנה שוורץ, הממונה על הגמלאות (להלן: הממונה) אישור מיום 10.12.2012 על גובה גימלתו (**נספח 2**).
- הממונה ציינה במכתבה כי אושרה לתובע "גימלה בשיעור של 70% מחוזה בכירים בהתאם לאישור נש"מ מ-21.8.2012" אך תלוש הגימלה הראשון שקיבל התובע, בתחילת ינואר 2013, לא תאם לאמור במכתבה. התובע פנה מיד לגב' שוורץ וביקש הסברים. בשיחתם הציגה הגב' שוורץ בפני התובע את מכתבו של סגן נציב שרות המדינה מר אהרונב אליה, הנושא אמנם את התאריך 21.8.2012 (להלן: מכתב ההנחיות) אך לדבריה הגיע אליה בפקס רק ביום 3.12.2012, המפרט את הנחיותיו לחישוב גימלת התובע (**נספח 3**). בפגישה זו, בתחילת ינואר 2013, ראה התובע לראשונה את מכתב ההנחיות של מר אהרונב.
- הממונה הנחתה את התובע להפנות את השגותיו ישירות למר אהרונב וכך הוא עשה, כמתואר בפתיח של מכתב השגות מפורט מ-8 ינואר 2013 ששלח התובע למר אהרונב (**נספח 4**).
- מכאן ואילך ועד לשנת 2019 פנה התובע פעמים רבות אל נש"מ אך כל פניותיו נענו בהתחמקות או בהבטחות "לבדוק את הנושא".
7. בתאריך 3.10.2019 הגיש התובע תביעה לבית הדין האיזורי לעבודה בירושלים בתיק זה בנושאים שונים הקשורים לסדרי פרישתו ולתנאי הפרישה. כל סעיפי התביעה נדחו בעיקר מטעמי התיישנות.

התובע הגיש ערעור לבית הדין הארצי ובפסק הדין של בית הדין הארצי מיום 12.10.2021 נקבע כי חלקים מערעורו נדחים ואילו חלקים אחרים יחזרו לדיון בבית הדין האיזורי (נספח 5).

8. הנושאים שהוחזרו לדיון והכרעה בבית הדין האיזורי הם:
 1. הנוסחה לחישוב המשכורת הקובעת (ס' 45 של פסה"ד).
 2. דרך חישוב הגימלה (ס' 42 של פסה"ד).
 3. האם יש הצדקה לבקשת המערער להארכת מועד הגשת תביעת גימלאות (ס' 51 של פסה"ד).
- בית הדין הארצי הוסיף כי בבירור שאלות אלה יש לבחון האם ההחלטות בנושא זה נתקבלו ע"י הממונה על הגמלאות על פי סמכותו בדין וכפופות להתיישנות שבחוק הגימלאות או שהן התקבלו ע"י נציבות שירות המדינה וההתיישנות עליהן היא על פי חוק ההתיישנות.
9. בנוסף לנושאים אלה החזיר בית הדין הארצי לכב' בית דין זה גם סמכות לדון בתביעה לפיצוי כספי בעניין אופן הטיפול בפניותיו של התובע לרשויות השונות (ס' 50 של פס' הדין הארצי).
10. על יסוד פסק דין זה חוזר התובע אל בית הדין נכבד זה ומבקש להכריע בשאלות שקבע בית הדין הארצי.

הטיעונים המשפטיים

11. כאמור, הנתונים הקובעים את שיעור גימלתו של התובע ודרך חישובה נקבעו לראשונה במכתב ההנחיות של מר אהרונב מנש"מ אל הממונה.
מכתב הנחיות זה היה הבסיס והיסוד לחישובי הממונה על הגימלאות ובהתאם להנחיות נש"מ חושבה ושולמה מאז גימלתו.
- מכתב ההנחיות של מר אהרונב הוא גם מוקד השגותיו של התובע על דרך חישוב גימלתו. התובע חולק הן על קביעתו (ס' 3) כי המשכורת הקובעת לתקופת כתב המינוי תהיה עפ"י דרגה +44 והן על נוסחת החישוב שנרשמה בס' 4.
12. למכתב זה גם משמעות לשאלת התיישנות תביעתו. מן המכתב ומהצדדים וההתכתבויות בעקבותיו עולה בבירור כי חישובי זכויות התובע לגימלה נקבעו ונוסחו אך ורק על ידי נציבות שירות המדינה וכי תקופת ההתיישנות של תביעתו צרכה להיקבע על פי נתון ראשוני זה.
13. מסקנה זו מתאשרת גם במכתבה של הממונה מיום 10 דצמבר 2012, שבו היא מציינת בס' 1 ואף מדגישה כי קיצבת הפרישה עפ"י ס' 20 לחוק תהיה בשיעור של 70% מהמשכורת הקובעת של חוזה בכירים, "בהתאם לאישור נש"מ" כלומר: מכתב ההנחיות של מר אהרונב הוא הבסיס לתשלום הגימלאות שביצעה מינהלת הגימלאות.

מכתב זה הוכן ב-21.8.2012, שלושה חודשים לפני החלטת הנציב מיום 22.11.2012 להפריש את התובע לגימלאות ולפני שמינהל הגימלאות נכנס לתמונה.
14. התובע חולק על האמור בס' 3 של מכתב ההנחיות של אהרונב, שקבע כי המשכורת הקובעת לגימלה על תקופת המינוי תהיה עפ"י דרגה 44+. התובע סבור כי היה צורך לקבוע שדרגת הפרישה לתקופת המינוי היא 46+.

ואלה נימוקי התביעה:

15. לאחר שהתובע קיבל פיצויים על יתרת שנות עבודתו מעבר ל-35 שנים, נותרה השאלה כיצד תחושב גימלתו על 35 השנים שנותרו.
שאלה זו מתחלקת לשתי שאלות משנה:
1. כמה שנים משנות עבודתו הנותרות יש לייחס לעבודתו על פי חוזה הבכירים וכמה על פי כתב מינוי.

2. בכל אחת מתקופות העבודה מה צריכים להיות הנתונים לחישוב הגימלה.
תחילה לשאלה הראשונה.

מכתבו של מר אהרונב כולל בס' 4 נוסחה המפרטת כיצד יש לחשב את החלקים השונים של הגימלה ולקבוע את "תקופת העבודה בחוזה הבכירים", ואת "תקופת כתב המינוי" מתוך "כלל תקופת השירות". הנוסחה קובעת כי אכן יש לחלק את תקופת השירות הכוללת לשני חלקים, אך אינה מפרטת מה גודלו של כל חלק, אלא קובעת כי שיטת חישוב הגימלה של התובע תיעשה "עפ"י ממוצע חשבוני משוקלל שבין המשכורת הקובעת בס' 2 לעיל".

ניסוח זה שלא מופיע בחוזה ולא בחוק הגימלאות, הפך לקביעה מוטעית כי תקופת השירות לפי כתב מינוי תהיה כמעט זהה לתקופת המינוי על פי הסכם הבכירים.

16. ס' 12 ב' של הסכם הבכירים קובע: "המשכורת הקובעת שעל פיה תשולם קיצבתו של העובד עבור תקופת עבודתו בחוזה מיוחד זה, תהיה המשכורת הכוללת לפי ס' 6 לעיל וכפי שתעודכן לפי ס' 8 לעיל".

מנוסח זה עולה בבירור כי מתוך 35 שנות שירות המזכים בגימלה (לאחר הפחתת 7.66 מתוך 42.66 שנות העבודה בגינם שולמו לתובע הפיצויים), יש לשלם גימלה על כל 22.33 שנות העבודה בחוזה לפי משכורת החוזה, ללא כל שקלול. על יתרת התקופה, שהן 12.67 שנים, יש לשלם לתובע גימלה בגין תקופת עבודתו בכתב המינוי.

מצ"ב מכתב ממי שהיה סגן ראש מינהל הסגל בנש"מ מר יוסי יהודה אל התובע, המפרט כיצד היה צריך לחשב את זכויות הגימלה וממנו עולה כי את הגימלה על תקופת העבודה בחוזה יש לחשב "על כל תקופת העבודה בחוזה ללא שיקלול כלשהו (ס' 12 לחוזה)" (נספח 6).

מכאן עולה כי בקיצבה ששולמה לתובע ע"פ מכתב ההנחיות של נש"מ, היה תשלום יתר חודשי על תקופת עבודתו לפי כתב מינוי ותשלום חסר חודשי על תקופת עבודתו לפי הסכם הבכירים.

הגימלה לתקופת העבודה לפי הסכם הבכירים

תקופת הסכם הבכירים נמשכה 22.33 שנים. בסיום תקופה זו, על פי ההסכם, משכורתו החודשית עמדה על סכום של 34,371 ₪ (מצ"ב תלושי שכר אפריל-מאי 2012 - נספח 7). כיון שעבודתו של התובע על פי חוזה הבכירים נמשכה כאמור 22.33 שנים ועל כל שנה זכאי היה לגימלה בשיעור של 2%, לכן גימלתו בסעיף זה צריכה היתה להיות בשיעור של 44.66% ממשכורתו המעודכנת על פי הסכם הבכירים. בפועל משולמת לתובע גימלה בגין תקופת העבודה בחוזה בשיעור של 36.64% בלבד ממשכורת החוזה, דהיינו 2% לשנה רק על 18.32 (מתוך 22.33) שנות עבודה בחוזה.

תקופה לפי כתב מינוי

בעת החתימה על הסכם הבכירים דרגת התובע היתה 12 בדירוג המח"ר, שהיתה דרגה אחת מתחת לעליונה בסולם דרגות המח"ר. בהסכם הבכירים ס' 12א'1 נקבע:

"המשכורת הקובעת שעל בסיסה תשולם קיצבתו של העובד עבור תקופת השירות לפי כתב המינוי, תהיה המשכורת הקובעת כהגדרתה בס' 8 ו-9 לחוק הגימלאות בדרגה שהיתה לעובד ערב חתימה על חוזה זה בדרגה 12 בדירוג המח"ר".

בעת החתימה על החוזה דרגה 12 היתה דרגה אחת מתחת לדרגה העליונה בדירוג המח"ר. בשנים שלאחר חתימת הסכם הבכירים, הוחלף דירוג המח"ר והדרגה העליונה בסולם החדש היא 46 וממילא דרגה 12, הפכה למקבילה ל-45. ראיה לדבר היא התשלום ל"מענק היובל" ששולם לתובע כל שנה עד 2004 לפי דרגה 45+ בשיא הותק והממונה על הגימלאות איננו מוסמך לקבוע שדרגת התובע נמוכה מדרגה זו.

בנוסף לכך, במכתב של נש"מ מיום 24.1.2005 נקבע מפורשות כי התובע זכאי ל"דרגה אישית מעבר לדרגת השיא במתח הדרגות של חשב בכיר" (נספח 8), דהיינו דרגה 46+.

בכל מקרה, עפ"י ס' 12א'2 לחוזה יש לעדכן את גימלתו של העובד "לפי דרגת פרישה או תוספת שהייה אם העובד יהיה זכאי להן במועד פרישתו...". התובע היה זכאי בהתאם לוותק שלו ותוארו האקדמי לתוספת שהייה שמקנה תוספת (+) לדרגתו וכעבור 42 שנות שירות ודאי גם היה זכאי לדרגת פרישה.

להשלמת טענה זו יוסיף התובע את העובדה, שבכל תלושי המשכורת שלו בתקופת "הסכם הבכירים" בטור "נתוני עזר" "ברוטו לכתב מינוי", הסכום הרשום היה בהתאם לדרגה +46 בשיא הותק (ראה נספח 7). בנוסף ניכר משכרו בהתאם להוראה בדבר "השתתפות במימון פנסיה תקציבית" 2% השתתפות, וגם ניכר זה נעשה לפי דרגה +46 בשיא הותק.

מנתונים אלה עולה כי התובע היה זכאי בעת פרישתו לקיצבה בגין תקופת כתב המינוי על 12.67 שנים לפי 2% לשנה, דהיינו 25.34% ממשכורת בדרגה +46 בשיא הותק.

בפועל, ע"פ הנחיות הנש"מ משולמת לתובע גימלה בגין תקופת כתב המינוי בשיעור יתר של 33.36%, מדרגה 44.

פיצוי על דרך הטיפול בפניות התובע

17. מסע הייסורים של התובע החל מעת הפסקת עבודתו ב-5.8.2012, בהגיעו לגיל פרישה. חמישה חודשים לא קיבל התובע משכורת ולא גימלה למרות פניותיו. בסוף דצמבר 2012 קיבל התובע הודעה מנש"מ, שנחתמה ב-21.11.2012, על פרישתו רטרואקטיבית מיום 31.7.2012. העתק ההודעה נשלח לגב' שוורץ במשרד האוצר. לאחר קבלת ההודעה נש"מ קיבל התובע מהגב' שוורץ מכתב מיום 20.12.2012, הקובע שאושרה לו גימלה בשיעור של 70% מ"המשכורת הקובעת של חוזה בכירים בהתאם לאישור נש"מ מ-21.8.2012".

בתחילת ינואר 2013 קיבל התובע תלוש גימלה ראשון רטרואקטיבית לאוגוסט 2012. לתובע היו ספקות ביחס לתלוש ואז פגש את הגב' שוורץ והאחרונה הציגה לתובע ומסרה לו את מכתב ההנחיות של מר אהרונב שהגיע אליה לאחרונה והודיעה כי אינה יכולה לסטות ממנו. משקיבל התובע את מכתב ההנחיות של מר אהרונב מיהר וכתב אליו, ב-8 ינואר 2013, תגובה מפורטת שבה הציג את השגותיו וטענותיו (נספח 4).

18. לאחר מספר שיחות טלפוניות כתב התובע שוב לאהרונב ב-20.3.2013. ההתכתבות בין התובע לנש"מ נמשכה עד שנת 2017. כל בקשות התובע לקיים פגישה לבירור טענותיו נענו בשלילה, עד אשר הגיש התובע את תביעתו לבית הדין האיזורי ב-3.10.2019.

19. כדי לא להעמיס על תיק זה, להלן מועדים ותמצית של תשובות נציבות שירות המדינה לפניות של התובע במשך למעלה מארבע שנים:

1. ביום 13.2.13 כתב מר ציון לוי, מנהל אגף בכיר לגימלאות בנש"מ: "מבצעים

חשיבה ובדיקה. לאחר סיומם נשוב ונשיבך."

2. ביום 21.5.13 כתב מר מ. אהרונב, סגן בכיר לנציב השירות: "נושא חישוב

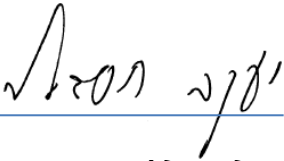
הגמלה נבדק בימים אלה ע"י מר לוי, שיודיעך דבר בהמשך."

3. ביום 22.5.13 כותב מר אהרונוב: "הנושא הפנסיוני שלך נמצא בבדיקה עקרונית... עד אשר תסתיים הבדיקה נידרש להמתין".
4. ביום 21.7.14 כותב מר ציון לוי, מנש"מ: "מבצעים חשיבה מחודשת... שבסיומה נשוב ונודיעך".
5. ביום 15.2.15 כותבת עו"ד עליזה אבן, מהלשכה המשפטית של נש"מ (בתיאום עם מר לוי): "פנייתך נמצאת בבדיקה... עם תום הבירור נודיעך".
6. ביום 29.5.17 משיב עו"ד ר. דול, היועץ המשפטי של הנציבות (אל נציב תלונות הציבור): "אנו עדיין בוחנים את הבקשה".
לתשובות מתחמקות אלה ולדחייה של הטיפול בפניות התובע משמעות גם לנושא ההתיישנות. אף אם מניחים שההתיישנות אורכה בהתאם לחוק הגימלאות 60 יום, הרי העיכובים בתשלום הגימלה וההתחמקויות מטיפול בפניות התובע, הם סיבה נוספת ומוצדקת להארכת תקופת ההתיישנות.
על שנים של פניות בלתי פוסקות לרשויות המדינה, וגרירתו להליכים משפטיים ארוכים מבקש התובע פיצוי של 150,000 ₪.

סיכום

20. על יסוד הטענות שפורטו בכתב תביעה זה מתבקש כב' בית הדין ליתן לתובע את הסעדים הבאים:
1. סעד הצהרתי
התובע זכאי היה, החל ממועד הוצאתו לגימלאות ב.31.7.2012 לקבל גימלה חודשית כדלקמן:
1. גימלה של 2% לשנה מהמשכורת הכוללת לפי סעיפים 6 ו-8 לחוזה, על כל 22.33 שנות העסקתו בחוזה, ללא שקלול כלשהו, דהיינו: 44.66% ממשכורת החוזה המעודכנת, ביום תשלום הגימלה.
2. גימלה של 2% לשנה מהמשכורת בדרגה +46 בדרוג המח"ר, בשיא הותק, על 12.67 שנים, (השלמה ל-35 שנות גימלה), דהיינו: 25.34% (השלמה ל-70%).
3. הפרשי הגימלה על כל השנים מאז פרישתו, ישוערכו וישולמו לו לפי המשכורות הקובעות במועד תשלום הפרשים.
2. סעד כספי
בית הדין הנכבד מתבקש לקבוע כי על הטיפול הרשלני והממושך בזכויותיו של התובע לגימלה ישולם לו פיצוי בשיעור של 150,000 ₪.
וכן לחייב את הנתבעים בתשלום שכ"ט והוצאות משפט של הליך זה ושל הליך הערעור בבית הדין הארצי.

3. בנוסף מתבקש בית הדין לקבוע כי אגרת בית הדין ששולמה בתביעה הראשונה בסך 13,000 ₪ תחושב במסגרת האגרה של תביעה זו ובמידת הצורך יושב לתובע הפרש התשלום.

ב"כ התובע